

ŽELEZNIČARSKI GLASNIK

Časopis članov „Prometne zveze.“

Št. 15.

Izhaja 1. in 15. v dne mesecu.
Uredništvo in uprava: Dunajska cesta 9.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1913.

Celoletna naročnina je K 3-60. Člani
„Prometne zveze“ dobe list brezplačno.

Leto I.

Slov.-hrv. katol. shod v Ljubljani.

Skoro bo minilo sedem let, odkar se je vršil v Ljubljani zadnji slovenski katoliški shod. In vendar moramo odkrito priznati, da so katoliški shodi za nas Slovence in katoličane neobhodno potrebni. Saj so ravno katoliški shodi združili slovenske katoličane in ustvarili smisel in podlago, da je za ljudstvo neobhodno potrebno, da se organizira v raznih izobraževalnih, strokovnih in drugih takih organizacijah in sicer odločno na katoliškem temelju, ako hočemo, da rešimo slovensko ljudstvo pred padcem v razne od drugod prinešene svobodomiselnosti in protiverske organizacije. Saj je vendar splošno znano, da se pod krinkami raznih tujih, takozvanih „ne-strankarskih strokovnih društev“ skriva najhujše sovražstvo proti vsem, kar je katoliško in največkrat takim organizacijam ni za drugo, kot da potom svojih članov pripravljajo tla za protiversko socialno demokracijo in liberalizem.

Vsi katoliški shodi, kar se jih je doslej vršilo na Slovenskem, so v svojih resolucijah sklenili, da je treba za razne stanove na Slovenskem ustanoviti in potem prav pridno gojiti in z vsemi močmi podpirati katoliške strokovne organizacije, izobraževalna društva, kakor tudi razna podporna društva in zadruge, ki naj bodo obramba stanovskih koristi in protiutež raznim protiverskim organizacijam. Saj je znano, da je ravno v organizaciji moč posameznih stanov in da stanovi, ki niso organizirani, dandanes vedno bolj nazadujejo in propadajo. Resnica je namreč, da brez sloge in samopoči nikakor ni mogoče uspešno bojevati boja proti kapitalističnemu izkoriščanju raznih denarnih mogotcev in kapitalističnih družb. Treba je organizacije, da se tak boj uspešno vodi. In ker morajo biti posamezni stanovi organizirani, zato naj bodo organizirani v poštenih katoliških organizacijah, kakor pa da bi katoliki kot člani protikatoliških organizacij pomagali podirati katoliško cerkev in pomagali prostozidarjem uganjati nasilstva nad njenim služabništvom.

Res je sicer, da tako cepljenje po raznih strokovnih organizacijah v eni stroki stanovski

stvari ne koristi tako, kakor bi koristila popolna edinost. Toda tega cepljenja nismo krivi mi katoličani. Krivi so temu tisti, ki so razne strokovne organizacije proglasili za strankarske zavode, kjer so na račun delavstva gojili in dobro plačevali najbolj zagrizene sovražnike vsega, kar se imenuje katoliško. Primorani smo torej kot katoličani, da se organiziramo le v takih društvih, ki poleg stanovske stvari odločno poudarjajo svojo versko stran, ker edino na ta način vzgojimo in obdržimo naše ljudstvo vedno pripravljeno, da bo v vsakem slučaju krepko nastopilo za pravice in svobodo katoliške cerkve.

Ravno pri železničarjih se najodkritije in najjasneje kaže, kako neobhodno je potrebna organizacija, ki nosi že v svojem naslovu katoliško ime. Pred leti so se v železničarski organizaciji organizirali železničarji ne glede na vero ali nevero. Reklo se je, da je ta organizacija samo strokovna, kati je samo za izboljšanje položaja železničarjev, da pa je tej organizaciji vse drugo tuje in ne sme dobiti nikdar dohoda v društvo. In stopilo je v društvo veliko železničarjev, ki so bili odločni katoličani, ker so imeli pravi pojem o strokovni organizaciji in so verjeli priljubljenim besedam dobro plačanih agitatorjev. In šlo je v začetku po tej poti in šlo bi še danes, da se v tej organizaciji ni razpaslo nekaj ljudi, ki so, zvesti svojim versko sovražnim frimasonskim načelom, pričeli s podiranjem prave strokovne organizacije in pričeli graditi pod imenom „strokovne organizacije“ filijalko mednarodne, prostozidarske svetovne organizacije, ki se ji pravi pri nas socialna demokracija in liberalizem.

Seveda se to delo raznih agitatorjev ni pokazalo takoj prvi dan v pravi luči. Pod krinko delavske solidarnosti se je pričelo po v raznih jezikih pisanih železničarskih strokovnih glasilih pisati proti vsemu, kar je v zvezi z vero. Saj so gospodje časnikarji dobro vedeli, da dokler bo imel železničar le še trohico vere v svojem srcu, se ne bo dal izrabljati za protiverske gonje in ne bo mogel biti član protiverske organizacije. Treba je železničarju vcepiti v srce dvom o resničnosti božanstva in o verskih resnicah, treba mu je vcepiti v srce dvom o božji pravičnosti in po-

smrtnem življenju, treba mu je ubiti krščansko vest in zavest, potem bodo železničarji poslušali samo nas in storili slepo vse, kar jim bomo ukazali. Počasi je to delo napredovalo in marsikdo, ki je bil preje zvest svojim verskim načelom, niti opazil ni, da je že skoro ob vso vero. Navadil se je in prav nič ga že ni pekla vest, ako je zanemarjal ali opustil svoje verske dolžnosti. Navadil se je že do dobra, ne da bi sam to posebno opazil, da mu je vseeno, ako se napada vera in cerkev, ako se zasramujejo verske resnice, cerkvene naprave in duhovniki. Kal sovraštva proti veri je zasejana v njegovem srcu in čaka le še ugodnega trenutka, da butne na dan z vso silo. Socialni demokrat, kakoršni so danes, je narejen. Dosežen je namen agitatorjev, ki vporabljajo sedaj te člane ne v korist železničarjev samih, ampak v prvi vrsti za protiverske namene.

Gotovo je, da v taki organizaciji ni bilo več prostora za tiste poštene katoliško zavedne železničarje, katerih ni pomorila ali vsaj otopila protiverska in lahko tudi trdimo protistrokovna slana. Saj vendar nek nemški socialni demokratski voditelj odkrito priznava, da bo obstajala socialna demokracija kot delavska stranka, dokler bo delavstvo z današnjim družabnim redom in življenjskimi razmerami skrajno nezadovoljna. Če se pa enkrat delavstvu ugoditi in se izboljšajo življenjski pogoji, potem socialna demokracija med delavstvom nima več tal in konec je socialno demokratske moči. Tega izreka nemškega obersodruge se avstrijska socialna demokratska stranka prav krepko oklepa. Ali ni morda res, da socialno demokratskih poslancev prav gotovo ni vseh v državni zbornici, v kateri bi kot najmočnejša stranka lahko mnogokrat odločevali, ako je skleniti kako socialno napravo, ki bi koristila delavstvu. Saj jih je lansko leto manjkalo pri 17-milijonskem predlogu, ki je bil namenjen v korist železničarjev, ravno toliko, da je predlog propadel. Socialno zavarovanje ravno po zaugi socialno demokratskih poslancev že nad deset let ne more iz odseka v državnem zboru. In tako se godi vedno in povsod. Potem pa socialno demokratski listi in agitatorji napadajo druge poslance, češ da so oni krivi, ako se za delavstvo

Na ogledih.

(Dalje.)

„Glejta možaka, v moji težavni službi sem postal star in sivolas. Pred več leti sem združil vaju z dekleti, ki sta vama pridne in pobožne žene, gospodinje in matere. Da zamorem sedaj še vajinima otrokoma, ki ju čislam radi njujiniga vzor vedenja, spolniti svojo duhovno dolžnost, se imam zavaliti le milosti Onega, ki kraljuje nad nami. Mlada zaročenca sta gotovo tudi zadovoljna in srečna?“

„Pa še kako,“ pritrtil je Skopnik.

„Prav, prav, popolnoma naravno, moja prijateljca, Božja previdnost in dobrota vse prav uredi, bodi mi zahvaljena. Torej v soboto po sv. maši pa pridete, da vpišemo te mlade člane sedmega sv. zakramenta v cerkvene knjige. Bodita mi pozdravljena in vzemita moje srčne čestitke seboj na vajine domove.“

„Lepa hvala gospod župnik, z Bogom — z Bogom,“ sta moža pozdravila in se zopet odpe-

ljala — nazaj na Skopnikov dom, kjer je bilo pripravljeno, da se zaroka radostno dovrši.

Med vožnjo se je Skopnik na tihem veselil, da se vse po njegovih načrtih vrši. Z Lukežem pridobi mlado in brezplačno delavno moč, ki ne prinese samo trdnih rok, ampak še tudi celih dvatisoč svetlih srebrnjakov k hiši. Bogataj si je mislil nasprotno. On bo moral sedaj najeti in plačevati hlapca, ker je sam že star. Krepak možki je pri hiši potreben. Ustavljati se Skopniku ni hotel, ker domačija je bila namenjena mlajšemu sinu, ki služi sedaj drugo leto vojake. Za Lukeža je bila to na videz ugodna ženitev, ker prvič je veljal Skopnik za trdnega gospodarja, drugič je bila Marica njegov edin otrok in sosedje so si bili.

Ko se pripeljeta na dvorišče, najdeta tam Lukeža, ki je prišel, da si svoje prihodno domovje ogleda od vseh strani in po vseh kotih. Poznal je sicer itak Skopnikovo domačijo, ampak običajno je tako, da pokaže kako se zna za vse zanimati. Ob prihodu je bil v hiši ter pozdravil

svojo bodočo taščo in pa nevesto, ampak obe, — posebno še Marica, sta mu dale razumeti, da nimata časa mu družčino delati. Zato je stikal sam okrog.

Čez nekaj časa se pripeljejo še drugi ogledniki, botri in botrce obeh zaročencev in povabljeni sosedje z ženami in otroci, vsi praznično opravljeni, kakor se pač o takih prilikah spodobi. Pozdravov in čestitk na vse strani ni hotelo biti konec, dokler ni hišni gospodar pozval goste, da zavzamejo prostore ob pokriti mizi. Vse je bilo veselo in radostno, le Marica je bila nekako otožna in žalostna. Rojilo ji je po glavi, kako se bo neki cela zadeva iztekla, za goste in njih govorice se ni dosti brigala. Zdelo se ji je, da ji vse, kar se godi, ni nič mar, saj njo še nikdo ni vprašal je-li voljna postati Lukeževa žena ali ne. Vse je še odvisno od ene kratke besedice iz njenih ust. Mislila je tudi na Jaka, ki je že Bog ve kje v tujini in kako si morda želi do nje. Tako je nastal polagoma lep jasen spomladanski večer.

(Dalje.)

ničesar ne stori. Mesto z delom za ljudstvo, agitirajo z obrekovanjem drugih poslancev za svojo stranko.

Dobili pa so se med železničarji pošteti katoliški možje, ki so v resni skrbi za dobrobit železničarjev ustanovili „Prometno zvezo“, ki je danes že hvala Bogu močna organizacija, pa tudi močan jez proti raznim svobodomiselnim železničarskim organizacijam. Organizacija je pa odločno katoliška in to ime nosi tudi v svojem naslovu. Lahko pa tudi trdimo, da je za železničarje po krščanskih poslancih že zelo veliko storila v vsakem oziru. Tudi za nas Slovence se „Prometna zveza“ živo zanima in je ustanovila za svoje slovenske člane slovenski „Železničarski Glasnik“.

„Katoličani v katoliške organizacije!“ Ta klic bo, upamo, izdal tudi letošnji katoliški shod, ki bo od 24. do 27. avgusta v Ljubljani. V svojih sekcijah zborovanjih bo katoliški shod sklenil dalekosežne resolucije, ki bodo za bodočnost katoliškega slovenskega naroda življenjskega pomena. In naj bomo železničarji ob strani, ko se bodo sklepale tudi za nas najvažnejše stvari? Mar naj stojimo mi katoliški slovenski železničarji brezbrizno v ozadju, ko bodo drugi stanovi pili iz vrelca življenja, mi pa bomo ginili od žeje? Tudi mi hočemo mesta v slovenski katoliški družini in zato je dolžnost vsakega katoliškega zavednega železničarja, da se gotovo udeleži slov.-hrv. katoliškega shoda, ako mu to le služba dopušča.

Pokažimo, da ne nosimo samo na papirju katoliškega imena, ampak da smo tudi v dejanju pripravljeni to dokazati.

Na svidenje od 24. do 27. avgusta na katoliškem shodu v beli Ljubljani! Nep.

Premišljevanje.

Napočil je čas dopustov in počitnic. Šole so zapuščene, uradne ure stoje, zelene mize samotarijo, in v omarah in predalih počivajo mirno celi kupi želja in prošenj tistih, ki poznajo počitnice ali dopust samo le še iz davno minule mladosti, kakor odmev nekdanjih brezskrbnih časov.

Kdo nam jamči, da se po počitnicah shranjene butare aktov še privlečejo na beli dan? Arhivi naših uprav se kaj radi skažejo kot požrešne in nenasitne pošasti, v katerih žrelu je izginito že nebroj lepih predlogov, katerim namen je boljši položaj malih trpinov in ki ne zagledajo nikoli več luči sveta. Tam v prahu segnijo, mi pa trpimo naprej.

Mimo nas drče polni vlaki z izletniki in turisti v urnem diru. Potniki v vlaku kramljajo veselo o krasotah ravnin in planin, o drznih turah in komodnih hotelih; nobenemu ne pride na misel, da bi pogledal skozi okno čujočega čuvaja ali desno in levo ob tiru stoječe delavce, ki z orodjem v roki čakajo, da jih pusti drveči parni konj naprej delati in garati.

Čuvaji in delavci pač vidijo polne vozove veselih potnikov — da bi jih zavidali, o tem še misliti ni. Saj imajo zrak, vodo, hrib in dolino celo leto pred očmi. In doma imajo žene, družice življenja, trpljenja in skrbi, zdravih otročičkov krdelce, ki nikoli ne pozabijo prositi kruha. O, kaka sreča za ubogega čuvaja in delavca, samo ko bi zamogel tudi pozabiti, da je veliko srečnejših ljudi na svetu nego je on, ki pa se njih sreče nočejo zavedati.

Ko mož tako modruje, ga naenkrat vzdrami misel: kaj pa bo takrat, ko mi opešajo moči? Kaj, ako mi ženo in otroke obišče oni strašni gost, ki se v ozkih in zaduhlih stanovanjih delavskih družin tako rad pojavi? Zdravnik, zdravila, to so grozna strašila za vsakogar, tudi za malega železničarja.

Pa zopet pridrdra vlak poln radostnih izletnikov. Naš delavec se plašno ogne in ko je pošast mimo, gara in dela naprej zavedajoč se: Delo, to je kruh za mé in za moje drage doma!

Gospod, daj nam dosti kruha! tako moli mož, ko koraka po delopustu izmučen domu v krog svoje družine. Da, delavcu dosti kruha, te besede naj bi Bog vsadil v srca tistih, ki delavca rabijo, izkoriščajo, brez njega sploh obstati ne morejo in ga — sramotno plačujejo. Zadosti kruha in hrane železničarju-delavcu! tako se glasi naš klic, da siromak ne bo liki obrabljenu stroju predčasno opešal, da bo njegovim otrokom mogoče, da postanejo tudi glede izobrazbe vredni člani človeške družbe in nje telesa — države, ki rabi leto za letom več živih davkov.

O tem predmetu naj bi premišljevali gospodje svetniki sedaj po letoviščih, kadar jim je dolg čas in ne vedo s čim se zabavati. Spominjajo naj se obrazov malih železničarjev, kadar sprejemajo ob mesecu svoje borne prislužke. Računajo naj kako zamore ubogi delavec z bornimi par kronami preživljati sebe in svojo družino, danes, ko že bogatini jadikujejo nad neznosno draginjo. Pomislijo naj, kolikokrat mora delavčeva žena kruha proseča usteca svojih ljubljenih otrok z materinsko ljubeznivim poljubom zamašiti in jih s tolažilno besedo pomiriti do obeda ali do večerje, ko pride vsakdanji sok ali močnik na mizo. In kako veselje je gledati male rdečeličnike, ko jim gre vse tako v slast. Bog zna, če se počutijo otroci raznih gospodov nadzornikov in svetnikov tam ob Blejskemu jezeru ob bogato pogrnjenih, z vse mogočimi sladčicami obloženih mizah tako zadovoljne in zdrave?

In ko bi hotel kdo o tem razmišljati, gotovo bi napravil trden sklep, da ko se po počitnicah povrne zopet za svojo zeleno mizo, bodi njegovo prvo delo, da stori kaj blagega za tiste trpine, ki ne poznajo ne počitnic in ne letovišč, ki se poti dan za dnem za ljubi — vsakdanji kruh.

Zahteve prožnih vravnavalcev.

V Lincu, glavnem mestu Gornje Avstrije so zborovali dne 22. junija l. l. prožni vravnavalci ter sklenili in sestavili nastopne zahteve, katere je poslanec Kemetter predložil pristojni oblasti. Zahteve se glase:

1. Prožnim vravnavalcem naj se dovoli letni pavšal K 300 — ker le-ti so v njih službi izpostavljeni vsakemu vremenu, nosijo vso odgovornost za varnost vlakov, morajo se večinoma izven doma prehranjevati in porabijo v službi več obuvala, kakor sleherni drugi uslužbenci.

Ministrstvo je odgovorilo, da namerava sploh odpraviti vse pavšale ter uvesti premije, katerih bodo v gotovi meri tudi prožni vravnavalci deležni.

2. Čezure ob nedeljah in praznikih naj se plačajo tudi tistim prožnim vravnavalcem, ki so bili po 1. januarju 1908 kot taki nastavljeni.

Odgovor na to pravi, da se resno misli na to, da se prožni vravnavalci v vseh ravnateljstvih enakomerno odškodujejo; v tem pogledu je upati, da se položaj povoljno zboljša.

3. Predelavci, ki kot taki že tri leta služijo in napravijo predpisano skušno naj se imenujejo prožnim vravnavalcem. Pripust k skušnjam naj se ne zabranjuje.

Ministrstvo je mnenja, da se ta zadeva toliko časa ne more rešiti, dokler ni razvozlano vprašanje prožnih mojstrov glede njihove tehnične izobrazbe in glede vsega, kar je s tem v stiku. O vsem tem se v ministrstvu marljivo „študira“.

4. Dveletno napredovanje prožnih vravnavalcev.

Na to točko je ministrstvo ostalo odgovor dolžno.

Stradajte dalje!

Jutranja izdaja „Prager Tagblatt-a“ z dne 18. junija piše pod tem naslovom sledeče:

„Bil je v Avstriji čas, ko so se potrebe in siromaštvo odpravljale z šalami in dovtipi. Takrat se je iznašla beseda uradnik, ki nima nič, ampak kar ima, to je gotovo. Mladiči so se sme-

jali, stari so se smejali, samo ubogemu uradniku ni bilo za smeh. On je delal zadovoljno naprej, držal se zapovedanih dolžnosti, je molčal in čakal, da morda tudi njemu enkrat zasijejo boljši časi. Biti pa ni hotelo nič boljše, od leta do leta se mu je godilo vedno slabše. Cene vseh nučnih življenjskih potrebščin so se neizmerno povzdignile in v Avstriji se je pridružila splošni še posebna draginja, ki pa je v zvezi z našimi političnimi in gospodarskimi razmerami. Zanimarjanje vseh socijalnih dolžnosti po državi in po občinah je ustvarilo pri nas tako stanovanjsko draginjo, ki je ne najdemo v nobeni drugi državi sveta; stanovanjska mizerija in draginja živila ste pa dva glavna faktorja, ki življenje uradnika morita. Mali in srednji uradnik v Avstriji, ki je leta in leta navezan na nespremenljive dohodke je potlačen na pravo proletarsko nižino; zakonski možje in družinski očetje nižjega in srednjega uradniškega stanu so izročeni peklom dolgov in pomanjkanja.

Največ so uradniki njih bednega stanja sami krivi. Predolgo so ponižno in udano čakali, da pride boljše. Namesto da bi sami pridno sodelovali, da se uprava preustroji, da se brezpotrebna visoka mesta odpravijo ter pravi delavci pošteno in zaslugi primerno plačajo, so uradniki zgubljali zlati čas s praznimi stanovskimi vprašanji in zunajnostmi, na glavno točko življenjskih potreb pa so pozabili. Raznim vladam je bilo to všeč; uradnike se je uniformiralo, dalo, oziroma dovolilo se jim je srebrne in zlate našive, sabljo, lepe naramnice, ampak le denarja ne. V Angliji ne pozna uradnik uniforme, zato pa ceno in zdravo stanovanje, kakor se za človeka spodobi, na razpolago ima kopelji, se s svojimi lahko do sitedga najé, lahko sebe in svojce pošteno oblači in otroke izšola. Kaj nam pove avstrijski uradnik o tem? Pogledati je samo treba, kako tisoče malih in srednjih avstrijskih uradnikov po mestih živi, razkriti je treba vse nadloge in tedaj še le se pokaže, koliko potrpljenja in samozatajevanja je treba, da uradnik vkljub krulečemu želodcu in strganim čevljem svojo službo vseeno vestno opravlja! Da, sumničenje o uradniku, ki nič nima, je danes propadlo, časi so postali tako žalostni in resni, da ni več mogoče, da bi se vlada ne ustavila in začela ugibati: kako in kaj.

Kaj pa naj taka zadolžena država stori za svoje uradnike? Tu naletimo že na drugi greh naših politikov in ljudskih zastopnikov. Ljudstvo nima kaj jesti, vse toži in tarna, ampak namesto da se ljudskim zastopnikom strogo zabiča naj delujejo v dobrobit prebivalstva, pa se jim dovoli da prikimavajo najneumnejšim izdatkom, ki štejejo na milijarde. Vsi ti lažnjivi patrijoti in bahači, ki ne mislijo na potrebe države in pri-poste ali celo odobravajo, da dela vlada dolgove, so sokrivi današnje bede. To si naj zapomni ves srednji stan in tudi uradniki, ki plazijo v parlamentu od Poncija do Pilata, prosijo in moledujejo, žanjejo pa sicer sladke, toda prazne fraze. Ko bi imeli mi pravi ljudski parlament in prave ljudske zastopnike in stranke, ne bi bilo mogoče, da se zadeve, kakor je na primer službena pragmatika za državne uslužbence, vlečejo kakor morska kača. Bojne ladje, dragi manevri, brezpotrebni kanali, vsega tega je seveda nujno treba — uradnik pa strada naprej. Mali finančni načrt je samo pretveza, da pride vlada do denarja, ki ga rabi za take drage reči; da se je službena pragmatika pripregla finančnemu načrtu ni nič drugega kakor finta, ker denarja se mora dobiti. Hočejo li uradniki kaj doseči, poprijeti se morajo pametne gospodarske politike, vsemu omamljivemu veselju in tihim nadam pa dati — brco.“

Članek je sicer pisal uradnik za uradnike, vendar pa ako čitamo ali stavimo namesto uradnika uslužbenca ali delavca, sodi v polnem obsegu tudi za nas, zato ga priobčujemo.

Hiše sodruga Tomšika.

„Reichspost“ z dne 2. julija prinaša med poročili izpred sodišč tudi sledeč, za javnost zanimiv slučaj:

„Pred kratkim je sodilo okrajno sodišče v Margaretu o tožbi, katero je vložil socijalno-demokratični poslanec in osrednji tajnik socijalno-demokratičnih železničarjev Jože Tomšik proti nekemu Weinbergerju radi žaljenja časti, ker je ta trdil, da železničarski zaupni moške prirejajo izlete in denar zapijejo in da ima privatni tožitelj, ki ni imel poprej niti dobrih čevljev, od denarja železničarjev tri hiše. Radi prvega slučaja je bil zatoženec na teden zapora obsojen, radi druge trditve pa oproščen.

Zanimivo je utemeljevanje oprostitev. V drugem slučaju sodnik ni uvidel žalitev časti, kajti zatoženec gotovo ni mislil trditi, da je tožitelj nepostavni potom do toliko denarja prišel. V gotovem oziru se mu mora celo pritrditi, da je imel prav. Zasebni tožitelj je tajnik pravovarstvenega in strokovnega društva za Avstrijsko in je vrhu svojih rednih dohodkov tudi še za to plačan. Veliki del tega društva tvorijo železničarji, torej je denar (ki ga dobiva zasebni tožitelj) resnično od železničarjev. Vrh tega pa je njegova služba kot tajnik tega društva tako vzvišena, da mu daje zveze, ki mu zamorejo nuditi mnogo ugodnih pridobitvenih možnosti. Da se zatožencu predbaciva nepošteno postopanje, ker se je tako izrekel, je zgolj sovražno tolmačenje, ki se mu nobeden nepristranski pridružil ne bo. Besede zatoženca povejo samo, da si je privatni tožitelj od svoje plače prihranil in po ugodnih zvezah pridobil toliko premoženja, da si je tri hiše kupil. To je vodilo sodnika do oprostilne razsodbe.“

Kakor se vidi služba socijalno-demokratičnega poslanca in tajnika strokovnega društva avstrijskih železničarjev z njenimi „zvezami“ in „ugodnimi pridobitvenimi možnostmi“ ni napačna.

Tako imenovani list. Mi dostavimo samo še to, da se ne čudimo, če ima Tomšik tri hiše pripravljene, kamor hoče enkrat položiti svojo trudno glavo. Ako imajo že vse male rdeče lučice hiše in vile, zakaj pa bi zaostajal svetilnik-Tomšik. Rdeč „Eisenbahner“ o zadevi zelo šaljivo poroča, trditi, da bi bil Tomšik samo reven proletarec, si pa le ne upa in tako ostane g. tajnik srečen lastnik treh hiš — velikih uspehov njegovega delovanja v prid železničarjev-sodrugov.

Organizacija.

Tovariši voditelji skupin in plačilnic dobe prihodnje dni od pripravljalnega odbora za slovenski katoliški shod, ki se vrši 24. avg. 1913 v Ljubljani, vabila na člane „Prometne zveze“ za udeležbo pri slavnostnem sprevodu. Želi se, da se priklasi kar največ krščanskih železničarjev, ki bi nastopili v uniformah. Da se pa železničarjem zamore odločiti mesto v sprevodu, se nujno prosi, da vsak, kdor se misli spreveda udeležiti, to takoj naznani po dopisnici našemu uredništvu, ker le v tem slučaju, ako bo udeležba od strani železničarjev častna, se udeležimo slavnostnega spreveda kot samostojna skupina. To variši! Pokažimo dejansko naše mišljenje in prepričanje, ter si preskrbimo pravočasno potrebni dopust. Na lanskem velikem evharističnem kongresu na Dunaju je bila „Prometna zveza“ nad vse častno zastopana, ne cincajmo torej in pokažimo se ravno tako na slovenskem katoliškem shodu. Od nas samih je odvisno, kako naj javnost o nas misli.

Našim tovarišem v Trebnjem pošiljamo najiskrenejše pozdrave in častitke k zmagi. Za danes izjavimo, da bomo o tej zadevi, ki je bila kriva, da je več delavcev, naših zvestih prijateljev, moralo skoraj osem mesecev stradati z družinami vred, še govorili; za enkrat vprašamo merodajne činitelje samo: Kdo bo sedaj nedolžnim žrtvam poravnal prizadeto krivico in škodo in ako tudi v polni meri? V prvi vrsti je to dolžna storiti slavna c. kr. direkcija v Trstu. Bomo videli!

Člani državni železničarji skupine Ljubljana priredijo v soboto, dne 2. avgusta 1913 ob

7. uri zvečer v Rokodelskem domu § 2 shod z namenom ustanoviti samostojno plačilnico „Prometne zveze“. Sklicatelj — tovariš Kanoni — prosi polnoštevilne udeležbe tovarišev državnih železničarjev.

Zahvala. Tovariša Požun France in Zorn Anton se zahvalujeta vodstvu „Prometne zveze“ za prejeto denarno podporo.

Plačilnica v Bohinjski Bistrici je priredila v nedeljo dne 20. julija v hiši g. župana Arha dobro obiskan železničarski shod, katerega je počastil kot govornik vlč. g. deželni poslanec in župnik Piber. Centralo je zastopal tovariš Tertinek, uredništvo „Glasnika“ pa g. Ivan Nep. Gostinčar, oba iz Ljubljane. Posestrima Prvačina je odposlala na shod tovariša Vončina. Po običajnem pozdravu sklicatelja in delavnega voditelja plačilnice tovariša Markelja je povzel besedo g. urednik Gostinčar, ki je v nad enournem govoru orisal vrednost in potrebo trdne organizacije za vse stanove, prav posebno pa za železničarje, katere zametava in tlači vse, najbolj pa njih gospodar in delodajalec sam. Da se ubranimo popolnega gospodarskega propada je neobhodno potrebno, da stojimo mož za možem in z ramo ob rami in tako z združenimi močmi korakamo naprej do pravične zmage za boljšo prihodnost. Tovariša Markelj in Vončina sta z iskrenimi besedami vabila sotovariše pod okrilje „Prometne zveze“; tovariš Andolšek pa je v kratkih, toda krepkih besedah orisal nečloveški službeni red prožnega osebja. Tovariš Tertinek je prinesel zbranim bratski pozdrav centrale ter pozival, naj bi ne samo plačilnice in skupine marljivo sodelovale, da se da centrali kar največ dela v prid posameznih kategorij uslužbencev in delavcev, ampak tudi vsak posamezni član naj se zaveda, da je njegova dolžnost pridno posecati sestanke in shode, ki jih prireja organizacija, ker le tako je mogoče, da pridejo razne krivice, ki se gode uslužbencem in delavcem na dan in jih je mogoče odpraviti. Nikdo se ne zanašaj na delo drugih, vsak bodi v prvi vrsti sam svoje sreče kovač. Nastopni govornik vlč. g. deželni poslanec župnik Piber je kot izboren poznavatelj težnj malega železničarja govoril o nujni potrebi trdne strokovne organizacije železničarjev, ker potrebe, zahteve in sploh vse zadeve železničarjev so tako različne od onih drugih vrst delavcev, da jih ni mogoče skupno reševati. Govornik želi, da bi železničarji to čimpreje sprevideli, ter se združili pod zastavo „Prometne zveze“. Pohvalno se je izrazil o našem „Glasniku“, ki je bil slovenskim železničarjem neobhodno potreben in ker je list urejevan ne samo strokovno, ampak odgovarja tudi narodnemu in verskemu načelu, priporoča, da ga člani pridno podpirajo in razširjajo. Obljubi, da bo stal vedno med krščanskimi železničarji ne samo kot duhoven in deželni poslanec, ampak tudi kot zvest prijatelj, svetovalec in zagovornik. K sklepu je voditelj Markelj prebral več sklepov, ki so se odobrili in predložili centrali, med njimi se nahaja tudi zaupnica gg.: deželnemu glavarju in načelniku Vsesl. L. S. dr. Ivan Šusteršiču, drž. posl. dr. Kreku in Gostinčarju in dež. posl. Pibru. Pozornost in red, ki sta vladala med tri ure trajajočim zborovanjem, sta vesela priča, da se ne nahaja samo vodstvo plačilnice v pravih rokah, ampak tudi zrelost članov, ki resen položaj in smotreno delo za boljšo bodočnost pravilno pojmujejo.

Razno.

„Zveza jugoslovanskih železničarjev“ se zadnji čas poslužuje „Slovenca“, da dela zase reklamo. Ni nam znano, kaj za tem tiči, mi vemo in čutimo samo, da je ta „zveza“ skrajno liberalna in zato se nam čudno zdi, da „Slovenec“ njena bombastična poročila sprejema. Če so postali „zvezarji“ čez noč pristaši S. L. S. in njenega glasila, zakaj pa potem črtijo in sovražijo člane „Prometne zveze“ in obrekujejo vero in farje. Da bi ta peščica ljudi, katerih niti njihovi nekdanji sodrugi ne marajo več, pregnala kakega

Nemca, o tem se jim še samim ne sanja; vsaj slovenski liberalec in Nemec hodita precej rada prav prijateljsko pod eno marelo. Sumimo, da je „Slovenec“ le nasedel.

Petindvajsetletnico mašništva je obhajalo na Brezjah dne 22. julija 1913 več gg. duhovnikov in med njimi tudi državni in deželni poslanec č. g. dr. Janez Ev. Krek, ki je sedaj ozdravil po večmesečnem bolehanju. Neumornemu in prezaslužnemu organizatorju slovenskega ljudstva in našemu naročniku iskreno častitamo in kličemo: Bog ga ohrani še dolgo, dolgo vrsto let zdravega in čilega slovenskemu ljudstvu, katero ga v globoki hvaležnosti iskreno ljubi.

Naprednost. V ljubljanski delavnici c. kr. drž. žel. visi delavni red iz leta 1896, ker starejšega ne morejo najti in novosklenjeni ni za javnost, ker nudi delavstvu preveč ugodnosti. Ker se pa s tako naprednostjo nikakor ne moremo sprijazniti, zato vprašamo: Gospodje, kje imate nov delavni red? Na dan ž njim!

Kaj pa je to? Na ljubljanskem državnem kolodvoru vidimo zadnji čas kaznjence, ki razkladajo premog. Ker pa vemo, da kdor je predkaznovan, ne dobi na državni železnici službe, se nam zdi čudno, da se uniformiranim kaznjencem pod varstvom sablje to spregleda. Pozvedovali smo, kako je to mogoče in kako se to s častjo c. kr. drž. železniške uprave strinja in povedalo se nam je: Drugi delavci nočejo za tako beraško plačo opravljati te težke službe in gredo rajši s trebuhom za kruhom ali v Ameriko ali pa v westfalske jame, naši gospodje pa si pomagajo s kaznjenci, ki so v dosego mastnejših doklad priporočljivejši — seveda samo za „gospode“.

Meseca junija ni bilo od 60 let sem tako mrzlega dne, kakor je bil letos na dan sv. Pavla, dne 30. junija. Srednja dnevna toplota je merila samo 12^o stopinj Celzija. Sploh pa je letos zelo mrzlo poletje, kar nam obeta zopet podraženje živil. Listi pišejo, da so povodnji samo na Ogrskem na polju napravile 30 milijonov in drugod približno 100 milijonov kron škode. Velike povodnji so tudi na Gališkem in v Šleziji, in kakor je bilo zadnje dni po naših krajih, bi se nam ne godilo morda nič bolje, ko bi naš kraški svet ne popil vse sproti. Judje se seveda smejejo, ker bodo lahko spravili vse svoje stare in črvice zaloge v denar, samo naše blago — naše delo in naša moč — se plačuje vedno in vedno po enem kopitu.

Ljudomila tržaška direkcija c. kr. držav. železnic. Povsod, kamor človek med uslužbenca in delavce drž. žel. pride, sliši pritožbe o krutem izkoriščanju delavne moči. Oseboje delavnice ljubljanskega drž. kol. prosi in prosi za poldrugourni opoldanski odmor, pa vse zastonj, ravno tako, kakor bi bil obstoj drž. žel. uprave odvisen od pol ure dela. In kaj se je zadnji čas ljudem reklo? Enostavno: dobro mi Vam podajšamo opoldanski odmor za pol ure, a črtali Vam bomo za toliko časa zaslužek. To je pa že od sile, ni torej delo, ki bi zahtevalo več časa, ampak požrešnost uprave in tistih, ki jo odirajo s tantijemami, je povod, da se zaposlencem niti toliko časa ne privoši, da bi šel domu h kosilu. Tisti, ki mislijo, da s tem upravi kaj koristijo, morajo pač imeti zasirjene možgane, da ne sprevidijo, da bi delavstvo, ako vidi, da mu je uprava naklonjena in njega nad vse opravičene in skromne prošnje sliši in upošteva, bilo hvaležno in z večjo marljivostjo pol ure podaljšanja opoldanskega odmora lahko in rado nadomestilo. Pa kaj ko bi bil ta slučaj edini, ima pa par brez para. Delavci pri premogu, ali prav za prav afrikanski sužnji, so milo prosili za 12-urni delavni čas in 24 ur počitka. To pa je napravilo pravcato revolucijo v glavah podprestojnikov, predstojnikov in nadpredstojnikov. Zdaj garajo tri partije 12—12 in 24—24 urno službo. Za ugoditev prošnje za 12/24 urno službo bi bilo treba nekaj več ljudi, kaj pa bi pomenilo za c. kr. drž. žel. pogin. To preprečiti, je bila naloga gg. juristov in tem se je posrečila ugodna rešitev te kritične zadeve. Računali so malo, malo risali in zmago-slavno rekli: Delavci: naši premogarji! Mi sprevidimo, da je vaša sedajna služba res prenaporna.

mi upoštevamo vašo željo po znižanju delavnega časa, ampak kar vi zahtevate je vse premalo. V naši blagodušnosti bomo napravili tako, da boste samo 12 ur delali 36 ur pa boste imeli počitka vrhutega pa vam uredimo plače tako, da boste na mesec samo 20 dni plačani, za počivanje vam ne damo nič, kar morate sami kot previdno, pametno in pravično pripoznati. In zdaj pa so računali delavci: Bogme že zdaj stradamo, ko dobimo vsaj 30 dni plačo, kaj pa potem, ko je bomo dobivali eno tretjino manj, to ne gre in najboljšje je ako se pustimo izkoriščati naprej. Kakor do sedaj in tako gara naprej, kdor ni že pobral šila in kopita in ljudomili državni železnici rekel: Adijo!

Protokol

seje personalne komisije, sekcija poduradnikov c. kr. drž. žel. ravnateljstva Dunaj.

b) Pomoč prometnega in progovzdrževalnega osebja prinezgodah. Dogaja se, da mora vozni paznik ali preglednik iztračene vozove sam zopet v tir spravljati, ker se imenovano osebje brani pomagati. Tozadavnega predpisa pa ni nikjer. V takih slučajih naj bi uslužbenci skupno prijeli, da se prometna ovira čim preje odpravi. Predsednik je predlogu pritrnil.

c) Zahteva se ureditev zavetišča za vozno-pregledovalno osebje v Brigittenau-u. Predsednik meni, da se rahaja v letošnjem stavbnem programu, ministerstvo pa, da še kredita ni nakazalo. Član Rosenauer graja, da se ta zadeva zavlačuje že od l. 1911. sem. Sedanje zavetišče — nek trhli star vagon — je popolnoma nezadosten, v njem pa tudi mrčesov kar mrgoli.

d) Oseboju naj se dajo v njih zavetiščih uradni listi na razpolago, da se isto na enostaven način ovseh novih odredbah informira. Predsednik obljubi ureditev te zadeve, ker je član Hartenthaler povdaril, kako naj personalna komisija svojo nalogo vrši, če bi že take malenkosti odklanjali.

e) Oseboje, ki maževozove naj se tudi ob nedeljah in praznikih službi pritegne. Predlog obvelja brez debate.

f) V nekem zavetišču na zapadnem kolodvoru naj se postavi peč na plin, kar pa predsednik radi premalega prostora odkloni in obljubi navadno peč.

g) Vozni pregledniki v Hütteldorfu naj bi smeli iti opoldan dom u h kosilu; povsod je to navada, zakaj torej tukaj izjema? Predsednik izjavlja, da imajo predstojniki ministerijalni ukaz take malenkostne zadeve, ki bi jih sploh ne bilo treba pred personalno komisijo vlačiti, v lastnem delokrogu urediti. Oseboja naj bi se obrnila na predstojnika, kar pa se je po zatrdilu člana Hartenthalerja že zgodilo, toda brez vspeha in zdi se, da predstojniki vedoma dajejo ukaze, s katerimi delovanje personalne komisije otežujejo. Predsednik bo zadevo preiskal in povoljno uredil.

(Dalje prihodnjič.)

Tovariši! Naša dolžnost je, da se slavnostnega spreveda ob priiliki katoliškega shoda udeležimo v častnem številu.

Kupujte le v tistih trgovinah, ki inserirajo v „Železničarskem Glasniku“.

1. junija 1913

VOZNI RED.

1. junija 1913

Ljubljana															Odhod												
Prihod																											
	1255	314	448	555	957	1247	546	858	Dunaj	1211	1218	438	730	1126	311	632	955										
	1205	424	904	1121	251	617	950	1142	Trst	120	319	513	603	1003	106	600	828										
		725	952	1114	433	551	816	1131	Gorenjsko	547	634	909	1130	340	635	1001											
						859	300	916	Dolenjsko	732	130	746															
						638	1036	7	Vrhnika	735	118	810															
					642	1100	241	615	1030	Kamnik	732	1150	312	715	1100												
Prihod																											
			747	858	1103	138	552	835	1200	Ljubljana	552	815	937	232	433	631	944										
1252	548	807	921	125	200	419	455	608	919	Celovec	1211	348	519	925	1114	1222	218	245	614	851	900	936					
1205	320	800	1110	1216	158	241	556	843	933	Gorica	505	551	812	935	128	223	423	458	645	935							
						805	143	602	902	Trbiž	813	927	206	620	940												

Opombe. Debelo tiskani časi pomenijo brzovlake. — Podčrtane minute pomenjajo nočni čas. — Kamniški vlaki odhajajo oziroma se ustavljajo v Ljubljani državni kolodvor. — Kamniška vlaka: odhod iz Ljubljane 7:32 zjutraj in 11. uri ponoči, prihod v Ljubljano ob 6:42 zjutraj in 10:30 ponoči vozita samo ob nedeljah in praznikih. — Gorenjski vlak: odhod iz Ljubljane 5:47 zjutraj, prihod na Jesenice 7:47 zjutraj vozi do 1. julija samo ob nedeljah in praznikih, nadalje pa vsak dan.

Adalbert Kassig

Ljubljana, Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalče i. t. d. Čepice zimske in letne za strojevodje, kurjače — itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. — Postrežba točna.

Priporočamo

domačo trgovino z oblekami

Maček & Ko.

v Ljubljani, Franca Josipa c. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Najnižje cene!

Velika in moderna zaloga oblek za gospode, dečke in deklice **A. KUNC**, Dvorni trg 3
na voglu Židovske ulice Naročila po meri točno in priznana dobro.

H. SUTTNER Glavni trg št. 25
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 8
priporoča svojo

največjo zalogo **švicarskih ur**
priznana najboljših
z znamko „IKO“ in „ZENITH“.
Najzmernejše cene. Postrežba točna.

Pozor pri nakupu!

Kdor hoče imeti res trpežno, zanesljivo in ceno uro, dalje fino izdelane verižice, prstane, uhane, splošno vse v to stroko spadajoče predmete, naj ne prezre **tvrdke**

Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 44.
Postrežba točna in solidna. Sprejemajo se tudi razna popravila.

Velika zaloga modernih slamnikov.

Klobuke, cilindre in čepice

v najnov. fasonah in v veliki izberi
priporoča
Ivan Soklič, Ljubljana, Pod trančo št. 1.
Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

Ali ste že kaj darovali za zastavo slovenskih članov „Prometne zveze“?

IZBERA je lahka,

kajti kakovost

odločuje.

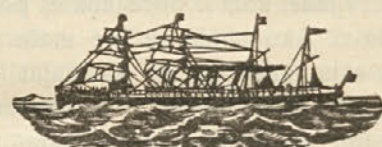


Vonjava
pravega

„**FRANCKA**“, njegova čvrstost in lepa barva označujejo gaza za najboljši kavini pridodatek, ki Vas stalno zadovoljava. — Tovarna v Zagrebu.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni
HAVRE
NEW-YORK
francoska
prekomorska
družba.



Veljavne vožne liste (Šifkarte) za francosko linijo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna pooblastveno potrjena potovalna jasnica daje **ED. ŠMARD** pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 v novi hiši „Kmetške posojilnice“ nasproti gostilne pri „Figovcu.“

JULIJA ŠTOR
Ljubljana, Prešernova ul. 5
velika zaloga

F. L. POPPER ČEVLJEV
najboljše kakovosti za gospode, ženske in otroke po izredno ugodnih cenah. — Čevlji za turiste — higienični čevlji za otroke — Lawn-tenis čevlji.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.
Novosti v konfekciji za dame.

Anton Rojina, Ljubljana
Kolodvorska ulica
Pohištveno in stavbno mizarstvo.

R. MIKLAUC, LJUBLJANA,

priporoča gosp. železničarjem posebno ugodno blago za
moške in ženske obleke, perilo, pogrinjala, odeje itd. — Na novo je vpeljana
v podružnici „**PRI ŠKOFU**“, pred Škofijo, št. 3. nasproti gostilne pri Sokolu,
velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke, kakor tudi ženske jopice. Obisk te občne nad 40 let
obstoječe tvrdke se vsakemu priporoča.